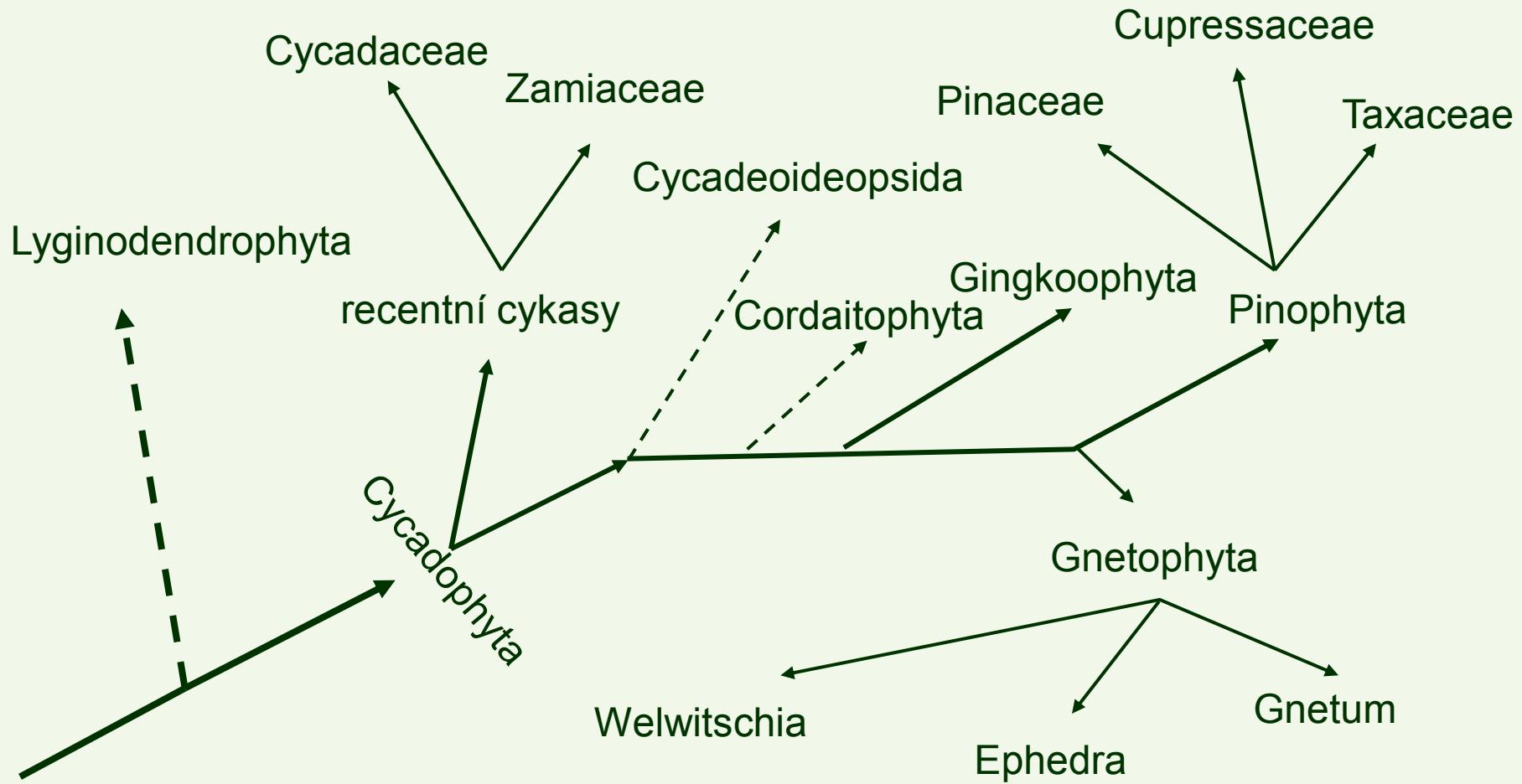

Systém rostlin III

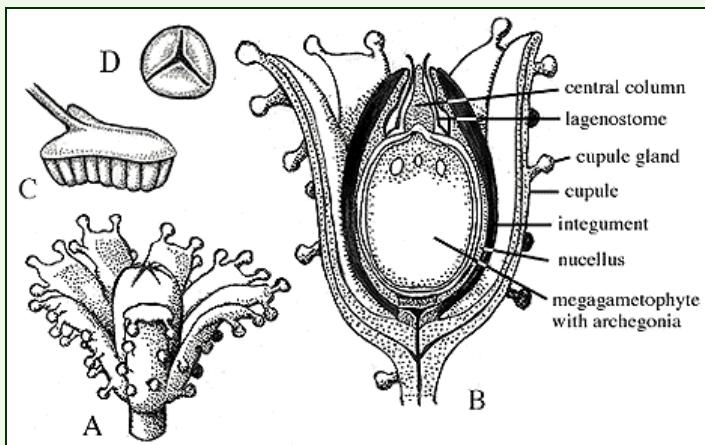
Část vyšší rostliny
Lyginodendrophyta - Gnetophyta

Evolute cévnatých rostlin II

Lyginodendrophyta

- stromy s dřevnatým kmenem
- karbon-perm
  - vyhynuly na počátku triasu
- megafylní listy
- sporangia euporangiální, heterosporická
- megasporangia srůstají v synangium
  - vajíčko

Cycadophyta

- stromy s dřevnatým kmenem
  - vzhled palem
- od karbonu
  - v současnosti v tropech a subtropech
- heterosporie
  - dvoudomé
- megafylní zpeřené listy v růžici na vrcholu
  - circinátní vernace
- sporangia eusporangiální, heterosporická
  - mikrosporofyly štítkovité, vždy ve stroblech
  - megasporofyly někdy ve stroblech
- spermatozoidy polyciliátní
- recentně 10 rodů, asi 120 druhů

Cycas

Cycadaceae

- stromky palmového vzhledu
- mikrosporofyly štítkovité
  - ve strobilu
- megasporofyly jednotlivé
  - na vrcholu kmene
  - mezi trofofyly
- nesou 2-6 párů vajíček
- recentně 1 rod, asi 15 druhů
  - jen jv. Asie a v. Afrika

Cycas revoluta

Zamiaceae

- stromky palmového vzhledu
- mikrosporofyly štítkovité
  - ve strobilu
- megasporofyly štítkovité
  - ve strobilu
- nesou vždy jen 2 vajíčka
- recentně 9 rodů, asi 105 druhů
  - tropy celého světa

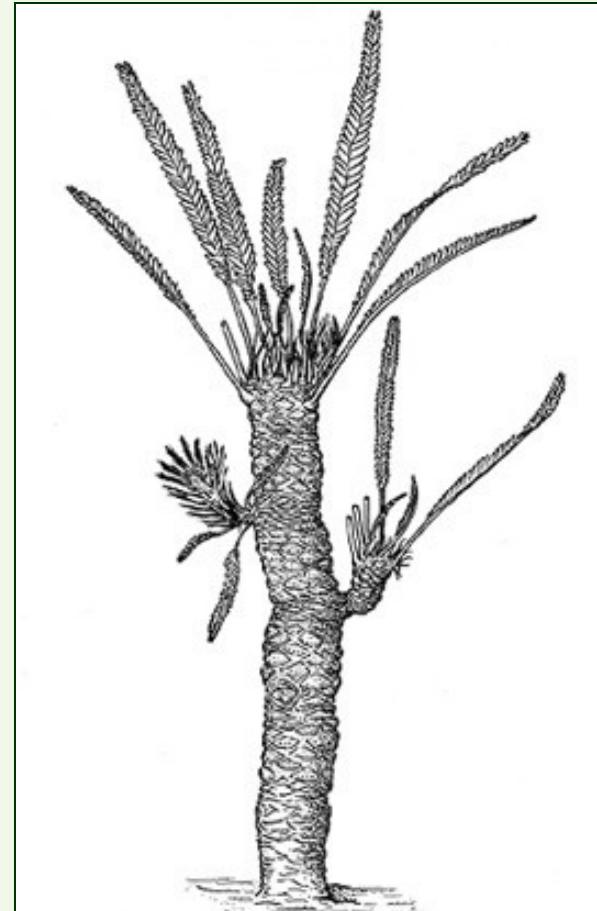
Zamia

Ceratozamia

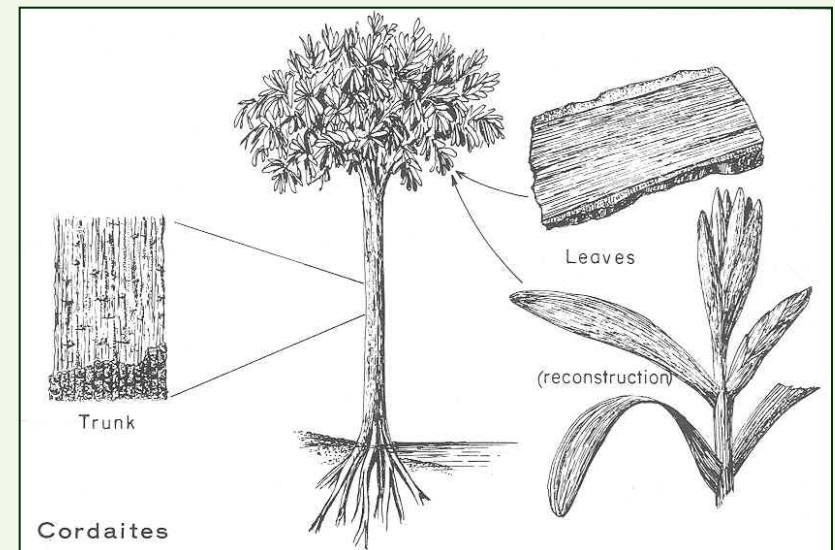
Cycadeoideopsida

- stromky palmového vzhledu
- vymřelá skupina
  - perm-křída
- obouohlavné strobily
- stavba strobilů připomíná stavbu květů
- někteří badatelé: první krytosemenné

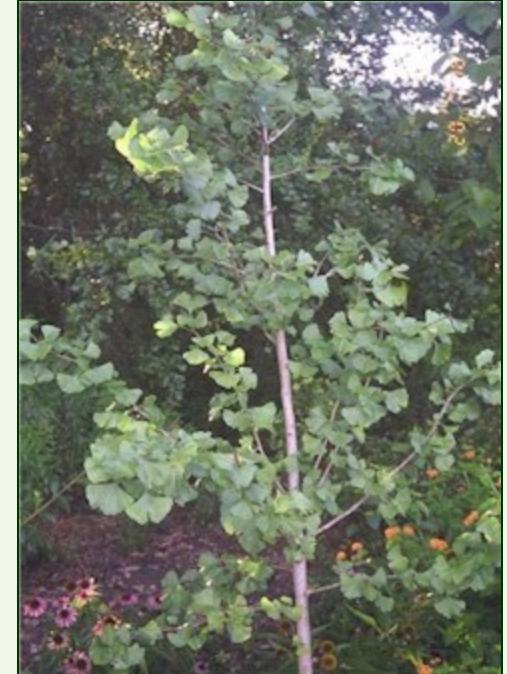
Cordaitophyta

- stromy
- vymřelá skupina
  - karbon-perm
- pásovité listy
- sporofyly v klasech nebo jehnědách
- v megastrobilu na bázi sterilní šupiny
- heterosporie
  - mikrospóry s vzdušnými vaky

Gingkophyta

- stromy
- převážně vymřelá skupina
  - od triasu, recentně 1 druh
- v dřevě tracheidy
- megafylní listy s vějířovitou žilnatinou
  - brachyblasty
- heterosporie
  - dvoudomé
- mikrosporofyly v jehnědách
  - polyciliátní spermatozoidy
- vajíčka nahá
  - často po 2
- dužnaté semeno
  - připomíná peckovici

Gingko biloba

Pinophyta

- stromy nebo keře
- od karbonu, recentně 60 rodů, 600 druhů
  - v ČR 6 rodů, 8 druhů
- v dřevě tracheidy
- mikrofylní listy
  - jehlicovité, šupinovité
- heterosporie
  - někdy dvoudomé
- mikrosporofily ve strobilech
  - často přítomny vzdušné vaky
- spermatické buňky
- vajíčka nahá
  - po 1-2
  - jediný integumet

Cedrus libani

Pinaceae

- stromy (výjimečně keře)
- 10 rodů, 220 druhů
  - v ČR 4 rody, 6 druhů
- v dřevě pryskyřičné kanálky
- listy jehlicovité
- jednodomé
- mikrospory
  - většinou vzdušné vaky
- megastrobily ze šupin
  - semenných
  - často ještě podpůrných
- vajíčka po 2

Picea abies

Abies alba

Pinaceae

Pinus sylvestris

Pinus uncinata

Larix decidua

Pinus mugo

Cupressaceae

- zpravidla keře
- 20 rodů, 130 druhů
  - v ČR 1 rod, 1 druh
- pryskyřičné kanálky jen v primární kůře
- listy jehlicovité (nebo šupinovité)
- zpravidla dvoudomé
- mikrospory bez vzdušných vaků
- šupiny megastrobilů často srůstají
  - galbulus
- vajíčka po 1

Juniperus communis

Foto: Marianne Hamnede

Taxaceae

- zpravidla keře
- 5 rodů, 20 druhů
  - v ČR 1 rod, 1 druh
- pryskyřičné kanálky jen v primární kůře
- listy jehlicovité
- zpravidla dvoudomé
- mikrospory bez vzdušných vaků
- megastrobily redukované
  - několik párů sterilních šupin
  - pouze 1 vajíčko
- semeno obaleno míškem
- alkaloidy

Taxus baccata

Gnetophyta

- stromky, liány, keříky apod.
  - často dvoudomé
- jura-současnost
  - 3 velmi odlišné rody
    - *Gnetum*, *Ephedra*, *Welwitschia*
- v dřevě tracheidy i netypické tracheje
- rozmanité listy
- oddělené strobily
- spermatické buňky
- vajíčko
  - 2 integumenty
- u *Ephedra* náznak dvojího oplození

Gnetum

- stromky, liány
- tropy - 30 druhů
- vstřícné luppenité listy
- výrazně článkované větvičky se strobily
- dužnaté semeno

Gnetum gnemon

Ephedra

- stromky, keře, polokeře
- stepi a polopouště, ještě na Slovensku
- celkem 40 druhů
- stonky asimilující, článkované
  - připomínají přesličky
- listy šupinovité
  - nezelené, zakrnělé
- dužnaté šupiny kolem semen
- alkaloidy

Ephedra distachya

Welwitschia

- poušť Namib
- zvláštní vzhled
- dřevnatý hypokotyl
- listy 2, pásovité
  - neustále dorůstají
- v samčích strobilech rudiment vajíčka

Welwitschia mirabilis